

Zarządzenie nr 83/2024
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie
z dnia 14 sierpnia 2024 roku

w sprawie wprowadzenia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie Standardów Ochrony Małoletnich.

Na podstawie art. 22b pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 r. poz. 560, poz. 1228) oraz § 5 ust. 6 Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego z 2016 r. poz. 7030, z 2022 r. poz. 1998) zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Wprowadzam do stosowania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie Standardy Ochrony Małoletnich, na które składają się:
 - 1) Standardy Ochrony Małoletnich w brzmieniu określonym załącznikiem nr 1 do niniejszego zarządzenia;
 - 2) Standardy Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej dla małoletnich w brzmieniu określonym załącznikiem nr 2 do niniejszego zarządzenia;
2. Standardy, o których mowa w ust. 1 stosowane są podczas:
 - 1) realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
 - 2) udziału pracowników w przejęciu opieki nad dzieckiem
 - 3) realizacji zadań pracownika socjalnego /asystenta rodziny
 - 4) realizacji zadań przez osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością,
 - 5) realizacji zadań przez asystentów aktywnej integracji,
 - 6) realizacji zadań Działu Rewitalizacji Społecznej
 - 7) realizacji zadań w ramach udzielania pomocy w formie mieszkania treningowego dla kobiet z dziećmi

§ 2

Za realizację zadań wynikających z niniejszego zarządzenia odpowiedzialni są:

- 1) Kierownik Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej;
- 2) Kierownik Działu Pomocy Dzieciom;
- 3) Kierownik Działu Personalnego;
- 4) Kierownik Działu Rewitalizacji Społecznej;
- 5) Kierownik Działu Koordynacji Pracy Filii;
- 6) Kierownicy Filii;
- 7) Kierownik Sekcji Kontroli Wewnętrznej.

§ 3

Celem wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich jest zapewnienie ochrony dzieci przed krzywdzeniem, zapewnienie personelowi informacji umożliwiających wykonywanie zadań w sposób zgodny z dobrem dzieci, wprowadzenie zasad podejmowania interwencji w przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu dziecka, zapewnienie dzieciom informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w przypadku krzywdzenia.

§ 4

Szkolenia dla personelu MOPS z zakresu Standardów, o których mowa w § 1 ust. 1 zostaną przeprowadzone w terminie do 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 15 sierpnia 2024 roku.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 22b pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 r. poz. 560 – zwana dalej „ustawą”) organizator działalności wychowawczej ma obowiązek wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich. Za organizatora w rozumieniu ustawy należy uznać także organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonującego zadania określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).

Zarządzeniem nr 2918/2011 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 2011-12-06 w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej opieki zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Gminy Miejskiej Kraków, a zgodnie z § 26 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 27/2023 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie zadania w tym zakresie wykonuje Zespół do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Standardy Ochrony Małoletnich sporządza się, mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie, wobec czego niezbędne jest w ramach Standardów Ochrony Małoletnich wprowadzenie ich wersji uproszczonej i zrozumiałej dla dzieci.

Instytucje wskazane w art. 22b ustawy zobowiązane są do wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich najpóźniej do dnia 15 sierpnia 2024 r. tj. w terminie wyznaczonym zgodnie z treścią art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).

Standardy Ochrony Małoletnich

§ 1

Ilekroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- 2) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) dziecku – należy przez to rozumieć małoletniego (osobę, która nie ukończyła 18-tego roku życia);
- 4) MOPS – należy przez to rozumieć Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie;
- 5) DZ – należy przez to rozumieć MOPS Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej
- 6) DK- należy przez to rozumieć MOPS Dział Personalny;
- 7) DD – należy przez to rozumieć MOPS Dział Pomocy Dzieciom;
- 8) PAL – należy przez to rozumieć MOPS Dział Rewitalizacji Społecznej;
- 9) DM- należy przez to rozumieć MOPS Dział Koordynacji Pracy Filii;
- 10) SW – należy przez to rozumieć MOPS Sekcję Kontroli Wewnętrznej;
- 11) Filii – należy przez to rozumieć właściwą Filię MOPS;
- 12) rodzinie zastępczej – należy przez to rozumieć osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zgodnie z art. 39 – 42 ustawy oraz osoby, którym powierzono pieczę zastępczą nad dzieckiem na czas trwania postępowania;
- 13) rodzinie zastępczej zawodowej – należy przez to rozumieć osoby, które zawarły z MOPS umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej zgodnie z art. 54 ust 3 ustawy lub umowę o pełnienie funkcji prowadzącego rodzinny dom dziecka zgodnie z art. 62 ustawy;
- 14) personelu – należy przez to rozumieć :
 - a) pracowników, tj. osoby zatrudnione w MOPS i wykonujące obowiązki służbowe na podstawie umowy o pracę;
 - b) osoby odbywające praktykę zawodową;
 - c) wolontariuszy;
 - d) osoby wykonujące na rzecz MOPS umowy cywilne.
- 15) Kierownika - należy przez to rozumieć osobę kierującą DZ, DD, DM, Filią, PAL, DK, SW oraz osoby zastępujące w przypadku nieobecności osoby kierującej;
- 16) Standardach – należy przez to rozumieć Standardy Ochrony Małoletnich;
- 17) przejęciu opieki nad dzieckiem – należy przez to rozumieć przymusowe odebranie dziecka przez kuratora od osoby nieuprawnionej na zasadach określonych w art. 598⁶ - 598¹³ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego;
- 18) krzywdzeniu dziecka – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego lub też inne zachowania zagrażające dobru dziecka, a w szczególności:

- a) przemoc fizyczną - celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała czego skutkiem mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia lub zagrażać życiu,
- b) przemoc psychiczną - powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
- c) przemoc seksualną - to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą odnoszące się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
- d) przemoc ekonomiczną - to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom.
- e) zaniedbywanie - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru,

§ 2

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi a personelem

1. Personel, którego obowiązkiem jest przestrzeganie Standardów:
 - 1) podejmuje działania dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie;
 - 2) dba o bezpieczeństwo dzieci, chroni dzieci przed wszystkimi rodzajami przemocy;
 - 3) zapewnia warunki umożliwiające wszechstronny rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny dzieci;
 - 4) jest zobowiązany do równego traktowania małoletnich w szczególności ze względu na ich płeć, orientację seksualną, wygląd, stan zdrowia, narodowość, poziom sprawności fizycznej bądź intelektualnej, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny, światopogląd, zainteresowania;
 - 5) ma obowiązek traktować każde dziecko z należnym mu szacunkiem, uwzględniać indywidualną sytuację życiową dziecka oraz jego bieżące potrzeby;
 - 6) jest zobowiązany szanować prawo dziecka do prywatności, z wyłączeniem przypadku konieczności ochrony życia dziecka bądź potencjalnych zagrożeń dobra dziecka,
 - 7) uwzględnia umiejętności rozwojowe dzieci i możliwości wynikające z niepełnosprawności i specjalnych potrzeb edukacyjnych
2. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu praw, godności i intymności dziecka.
3. Kontakt z małoletnim jest kontaktem jawnym, w trakcie pracy lub działań na rzecz dziecka.
4. Dopuszczalny jest jedynie taki fizyczny kontakt z małoletnim, który jest stosowny, spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym

momencie z uwzględnieniem wieku dziecka, etapu rozwojowego płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. Dokonując oceny stosowności kontaktu fizycznego z małoletnim niezbędne jest uwzględnienie reakcji dziecka oraz jego zgody.

§ 3

1. Personel nie spotyka się z dzieckiem w miejscu swojego zamieszkania ani w innym miejscu niezwiązanym bezpośrednio z realizacją zadań.
2. Co do zasady personel kontaktuje się telefonicznie z dzieckiem wyłącznie w godzinach pracy.
3. Personel nie inicjuje kontaktu się z dziećmi bez wiedzy rodziców, opiekunów prawnych, rodzin zastępczych, w których umieszczone są dzieci, a w szczególności nie prowadzi z dziećmi rozmów z wykorzystaniem mediów społecznościowych.
4. W przypadku rozpoczęcia prywatnej rozmowy z wykorzystaniem mediów społecznościowych przez samo dziecko pracownik nie kontynuuje rozmowy i prosi dziecko o zgłoszenie się do tego pracownika lub z wykorzystaniem służbowych kanałów komunikacji zdalnej (a- mail, telefon służbowy). Zasada ta nie dotyczy sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka. W takim przypadku pracownik może kontynuować rozmowę, lecz zobowiązany jest jednocześnie niezwłocznie powiadomić Kierownika o kontakcie z dzieckiem i przyczynach tego kontaktu.
5. Personel mający obowiązek przestrzegać niniejszych Standardów nie może zachowywać się w sposób naruszający prawa lub dobra osobiste dziecka oraz w sposób sprzeczny z szeroko rozumianym dobrem i interesem dziecka
6. W szczególności zabronione są zachowania:
 - 1) narażające dziecko na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
 - 2) naruszające godność dziecka, nietykalność cielesną lub wolność, dyskryminujące dziecko ze względu na płeć, rodzinę lub miejsce pochodzenia, wyznanie, orientację seksualną czy poglądy polityczne, czy z jakichkolwiek innych powodów;
 - 3) powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym dziecka, wywołujące cierpienia lub krzywdy moralne;
 - 4) istotnie naruszające prywatność dziecka lub wzbudzające w dziecku poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, stosowane zarówno w formie jawnej lub ukrytej, bezpośredniej czy za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej;
 - 5) polegające na używaniu wobec dziecka wymagań lub treści nieadekwatnych do jego wieku lub sytuacji;
 - 6) polegające na ujawnianiu jakichkolwiek informacji o dziecku osobom nieuprawnionym, w tym innym dzieciom, innym rodzicom, dotyczących wszystkich wrażliwych obszarów funkcjonowania dziecka w szczególności: jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, osobistej, prawnej;
 - 7) zmierzające do nawiązywania relacji seksualnych z dziećmi;
 - 8) sprzyjające demoralizacji dzieci m.in. stosowania w obecności dzieci wulgaryzmów, alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych lub udostępniania dzieciom wyrobów tytoniowych, alkoholu, narkotyków, lub innych środków psychoaktywnych;
 - 9) będące przekroczeniem nietykalności fizycznej dziecka lub jego seksualności m.in. dotykania dziecka w sposób mogący być zinterpretowany przez nie lub innych za niewłaściwy lub nieprzystoity;

- 10) będące przekroczeniem niezbędnych czynności pielęgnacyjnych lub higienicznych wobec dziecka takich jak pomoc w ubieraniu czy rozbieraniu dziecka, jedzeniu, myciu, przewijaniu i korzystaniu z toalety.

§4

Symptomy mogące świadczyć o krzywdzeniu małoletnich:

- 1) małoletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
- 2) małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
- 3) małoletni żebrze, jest głodny;
- 4) małoletni nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, itp.;
- 5) małoletni nie ma odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
- 6) małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, a obrażenia są w różnej fazie gojenia;
- 7) podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne, a także często zmieniane przez małoletniego;
- 8) boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu;
- 9) małoletni wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- 10) małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
- 11) małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza;
- 12) małoletni osiąga słabsze wyniki w stosunku do swoich możliwości;
- 13) małoletni ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
- 14) małoletni używa środków psychoaktywnych;
- 15) małoletni nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym;
- 16) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu małoletniego zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
- 17) małoletni jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
- 18) małoletni ucieka z domu;
- 19) nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania małoletniego.

§5

1. Zasady ochrony wizerunku dziecka określają odrębne przepisy, a w szczególności art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.
2. Zasady ochrony danych osobowych dziecka w zakresie udostępnienia jego wizerunku określają w szczególności przepisy art. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
3. Niedopuszczalne jest w szczególności rozpowszechnianie wizerunku małoletniego bez zgody jego przedstawiciela ustawowego jak również utrwalanie wizerunku dziecka przez personel w celach prywatnych, oraz utrwalanie wizerunku dziecka przez osoby trzecie w tym przedstawicieli mediów bez zgody przedstawiciela ustawowego małoletniego. Nawet w

sytuacji wyrażenia zgody przez przedstawiciela ustawowego dziecka w sytuacjach o których mowa w zdaniu pierwszym, nie należy utrzymywać ani rozpowszechniać wizerunku małoletniego w razie gdy wyraziło ono sprzeciw.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi

§6

1. Relacje między małoletnimi powinny opierać się na wzajemnym szacunku i akceptacji.
2. Zachowania przemocowe między małoletnimi są nieakceptowalne.
3. Zachowania niedozwolone, to w szczególności:
 - 1) agresja słowna tj. np. ubliżanie, dokuczanie, zastraszanie, wyśmiewanie, groźby,
 - 2) agresja fizyczna tj. np. bicie, kopanie, popychanie,
 - 3) manipulowanie, izolowanie, szantażowanie,
 - 4) kradzież pieniędzy lub innej własności, niszczenie mienia
 - 5) przemoc cyfrowa (z wykorzystaniem np. Internetu, telefonu komórkowego) tj. np. nękanie, straszenie, utrwalanie i publikowanie wizerunku bez zgody osoby.

Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz składanie zawiadomień

§7

1. W celu organizacji podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego wskazuje się osoby odpowiedzialne za podejmowanie określonych działań i ustala się następujący schemat postępowania:
 - 1) Osoba dokonująca zgłoszenia – należy przez to rozumieć personel oraz osoby pełniące funkcję zawodowej rodziny zastępczej.

Osoba ta w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (w tym przekazanej bezpośrednio przez małoletniego) jest zobowiązana niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych przekazać tę informację (zgłoszenie) do Osoby odpowiedzialnej za przyjęcie zgłoszenia. Zgłoszenie należy przekazać pisemnie (adnotacja urzędowa) a w razie gdy jest to uzasadnione, telefonicznie. W razie przekazania zgłoszenia telefonicznie należy niezwłocznie uzupełnić dokonane zgłoszenie przekazując je także na piśmie.

Zgłoszenie powinno zawierać opis krzywdzenia, miejsce i czas zdarzenia oraz w miarę możliwości zawierać informacje o osobach, co do których istnieje podejrzenie, że krzywdzą dziecko lub popełniły przestępstwo na szkodę dziecka.
 - 2) Osoba przyjmująca zgłoszenie – należy przez to rozumieć osoby wskazane w załączniku nr 1 do Standardów.

Osoba ta podejmuje następujące działania:

 - a) przyjmuje zgłoszenie i gromadzi odpowiednią dokumentację,
 - b) w przypadku gdy treść zgłoszenia wskazuje na podejrzenie występowania przemocy domowej, niezwłocznie, nie później niż do 2 dnia roboczego od dnia otrzymania zgłoszenia, przekazuje je pracownikowi MOPS uprawnionemu do wszczęcia

procedury „Niebieskie Karty” bądź przekazuje je do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Działania podejmowane są zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"

- c) dokonuje analizy zgłoszenia w sprawie krzywdzenia dziecka w zakresie kwalifikacji zdarzenia oraz przygotowania odpowiednich zgłoszeń o których mowa w lit. e poniżej.
 - e) przygotowuje niezwłocznie, nie później niż do 2 dnia roboczego od dnia otrzymania zgłoszenia, odpowiednio:
 - pismo informujące o zagrożeniu dobra dziecka do właściwego sądu opiekuńczego;
 - pismo do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wydanie zarządzeń wobec małoletniego polegających na umieszczeniu dziecka w innych formach pieczy zastępczej;
 - informację do filii MOPS o wgląd w sytuację dziecka w przypadku, gdy dziecko nie jest umieszczone w pieczy zastępczej;
 - zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego do prokuratury.
 - f) Inicjuje udzielenie wsparcia małoletniemu poprzez przekazanie informacji o potrzebie jego udzielenia do Osoby odpowiedzialnej za organizację wsparcia.
- 3) Osoba odpowiedzialna za organizację wsparcia - należy przez to rozumieć Kierownika działu w ramach którego realizowane były działania z udziałem małoletniego. Osoba ta wyznacza osobę odpowiedzialną za udzielenie wsparcia.
 - 4) Osoba odpowiedzialna za udzielenie wsparcia - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną zgodnie z pkt 3 każdorazowo, w związku z konkretnym zgłoszeniem krzywdzenia dziecka. Osoba ta sporządza i realizuje plan wsparcia małoletniego.
2. Zawiadomienia do sądu opiekuńczego oraz do filii MOPS podpisuje Kierownik.
 3. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa podpisuje Zastępca Dyrektora MOPS ds. Pomocy Specjalistycznej bądź Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Środowiskowej po zaopiniowaniu przez radcę prawnego.
 4. Powyższe przepisy stosuje się odpowiednio do pracowników DD biorących udział w przejęciu opieki nad dzieckiem.

§ 8

W przypadku podejrzenia, że dziecku grozi ciężki uszczerbek na zdrowiu lub życie dziecka jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować odpowiednio policję lub pogotowie ratunkowe dzwoniąc pod numer 112.

§ 9

1. Osoba o której mowa w §7 ust.1 pkt. 2 informuje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka albo rodzinę zastępczą, w której umieszczone jest dziecko krzywdzone i opiekuna prawnego tego dziecka o zgłoszonym przypadku krzywdzenia dziecka oraz sporządza notatkę o tym fakcie. Odstępuje się od poinformowania tych osób jeżeli byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka lub niemożliwe.

2. Wzór informacji, o której mowa w ust. 1 stanowi załącznik nr 2 do Standardów.
3. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że krzywdzi dziecko jest osoba wskazana w § 7, to nie bierze ona udziału w czynnościach określonych w § 7.
4. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że krzywdzi dziecko jest osoba tworząca rodzinę zastępczą możliwe jest, w celu odseparowania dziecka od tej osoby, interwencyjne umieszczenie dziecka w innej formie pieczy zastępczej zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 10

1. Pracownik wspierający rodzinę zastępczą, w której umieszczone jest dziecko po otrzymaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka podejmuje czynności adekwatne do sytuacji, w szczególności:
 - 1) przeprowadza ustalenia dotyczące stanu faktycznego sprawy,
 - 2) tworzy plan pomocy dziecku obejmujący w szczególności:
 - a) podejmuje działania w celu zapewnieniu dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłasza sprawę do odpowiednich instytucji,
 - b) wsparcia psychologicznego dziecka i jego najbliższego otoczenia,
 - c) umieszczenie dziecka w razie konieczności w innej jednostce pieczy zastępczej.
2. Plan pomocy dziecku krzywdzonemu może być zawarty w planie pomocy dziecku, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy. W takim przypadku nie jest wymagane przeprowadzenie posiedzenia do spraw oceny sytuacji dziecka.
3. Plan pomocy dziecku krzywdzonemu może zostać zmodyfikowany w szczególności w przypadku potwierdzenia przez odpowiednie organy krzywdzenia dziecka.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 11

1. W lokalach, w których realizowane są zadania MOPS w ramach których zastosowanie znajdują niniejsze Standardy, ogólnodostępna sieć internetowa dostępna jest wyłącznie w mieszkaniach treningowych dla kobiet i kobiet z dziećmi (zapewnienie dostępu do Internetu wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych /Dz.U. z 2023 r. poz. 2354/). Sieć internetowa dostępna w mieszkaniu treningowym zabezpieczona jest hasłem udostępnianym wyłącznie osobom pełnoletnim korzystającym ze wsparcia w mieszkaniu treningowym. Szczegółowe zasady korzystania z Internetu w mieszkaniu treningowym reguluje regulamin mieszkania wprowadzony zarządzeniem Dyrektora MOPS w Krakowie.
2. Personel nie ponosi odpowiedzialności za treści, które dzieci oglądają na własnych nośnikach (telefony, tablety).
3. Bezpieczeństwo w sieci, cyberprzemoc, cyberuzależnienia i tematy pokrewne poruszane są w indywidualnej pracy psychologa z dzieckiem lub rodziną zastępczą, w czasie grup wsparcia oraz szkoleń podwyższających kompetencje rodzin zastępczych.

4. Wszelkie symptomy świadczące o behawioralnym uzależnieniu cyfrowym zauważane przez personel lub rodziny zastępcze traktowane są jako potencjalne zagrożenie dobra dziecka i w związku z tym wdrażane są środki wspierające w zależności od stwierdzonych potrzeb.

Dokumentowanie i przechowywanie informacji o ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego

§ 12

1. Dokumentacja dotycząca ujawnionych przypadków krzywdzenia dziecka oraz dalszego postępowania w tym przedmiocie zostaje dołączona do akt:
 - 1) rodziny zastępczej spokrewnionej lub niezawodowej, w przypadku dzieci umieszczonych w tych rodzinach zastępczych;
 - 2) dziecka, w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych.
2. Przechowywanie dokumentacji dziecka i rodziny zastępczej odbywa się zgodnie z zasadami wprowadzonymi w MOPS zarządzeniem nr 166/2014 Dyrektora MOPS z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia w MOPS w Krakowie przepisów dotyczących czynności kancelaryjnych, klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji oraz organizacji, zadań i zakresu działania archiwum zakładowego.

Zasady i sposób udostępniania rodzinom zastępczym oraz małoletnim Standardów do zaznajomienia się z nimi

§ 13

1. Standardy Ochrony Małoletnich oraz Standardy Ochrony Małoletnich w wersji dla małoletnich wywiesza się na tablicy informacyjnej w budynkach w których realizowane są zadania MOPS przy wykonywaniu których obowiązują Standardy.
2. Standardy Ochrony Małoletnich oraz Standardy Ochrony Małoletnich w wersji uproszczonej dla małoletnich udostępnia się na stronie internetowej MOPS.
3. Personel przed przystąpieniem do realizacji zadań przy wykonywaniu których obowiązują Standardy, informuje rodziców lub opiekunów prawnych lub faktycznych małoletniego oraz małoletniego o wskazanych w pkt 1 i 2 sposobach udostępniania Standardów. Treść Standardów w formie pisemnej przekazywana jest także do zapoznania się rodzinom zastępczym.

Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów

§ 14

1. Personel oraz rodzina zastępcza zawodowa zobowiązani są znać treść i przestrzegać Standardów, przy czym w przypadku osób, które zawarły z MOPS umowę cywilną, wolontariuszy, osób odbywających praktykę zawodową obowiązek przestrzegania Standardów wynikać będzie z wprowadzonych odpowiednich zapisów w umowach będących podstawą realizowania zadań MOPS. .

2. Wzór oświadczenia personelu o zapoznaniu się z treścią Standardów stanowi załącznik nr 3 do niniejszych Standardów.
3. Personel w celu właściwego stosowania Standardów bierze udział w formach kształcenia o których mowa w ust. 5 pkt 1.
4. Osobą odpowiedzialną za organizację przygotowania personelu jest Kierownik DK.
5. Osoby odpowiedzialne za przygotowanie personelu wskazane są w załączniku nr 4 do Standardów.
Do zadań osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu należy:
 - 1) prowadzenie szkoleń, warsztatów i innych odpowiednich form kształcenia,
 - 2) prowadzenie dokumentacji udziału personelu w działaniach o których mowa pkt. 1.
6. Szkolenia przygotowujące do stosowania Standardów dla pracowników podejmujących po raz pierwszy pracę w MOPS należy przeprowadzić w terminie do 2 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy (postanowienie to stosuje się także do pozostałego personelu).
7. Szkolenia okresowe ze stosowania standardów dla personelu należy przeprowadzać raz na 2 lata.
8. Udział rodzin zastępczych w działaniach podnoszących kompetencje w zakresie przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci dokumentowany jest w aktach tych rodzin zastępczych.
9. Osoby prowadzące działania o których mowa w ust. 5 powinny posiadać wiedzę specjalistyczną w szczególności z zakresu przeciwdziałania przemocy, interwencji w sytuacji kryzysu, pomocy dziecku dotkniętemu krzywdzeniem.

§ 15

1. W zakresie dotyczącym realizacji obowiązków o których mowa w art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich w MOPS obowiązuje polecenie służbowe Dyrektora MOPS.
2. W przypadku kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej sprawdzenia, o którym mowa w ust.1, dokonuje się w toku kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej albo niezwłocznie po otrzymaniu postanowienia sądu opiekuńczego o czasowym powierzeniu pieczy zastępczej. Za realizację tego obowiązku odpowiada Kierownik DZ.
3. W przypadku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka osoby te przedkładają w toku kwalifikacji zaświadczenie o niekaralności wymagane zgodnie z treścią art. 42 ust. 2 ustawy.
4. Do wykonywania obowiązków rodziny zastępczej zawodowej może być dopuszczona wyłącznie osoba która:
 - 1) nie figuruje w rejestrach, o których mowa w ust. 1;
 - 2) złożyła odpowiednie zaświadczenie o niekaralności.
5. Dokumentacja dotycząca niefigurowaniu kandydata do pełnienie funkcji rodziny zastępczej w rejestrach, o których mowa w ust. 1, jest przechowywana w aktach tych osób prowadzonych przez DZ.
6. Warunkiem zawarcia z personelem odpowiednio umowy o pracę, umowy cywilnej, odbycia praktyki lub wolontariatu albo zawarcia z rodziną zastępczą zawodową umowy cywilnej jest złożenie przez te osoby oświadczenia o zapoznaniu się ze Standardami.
7. Personel odsuwa się od wszelkich form kontaktu z dziećmi w przypadku powzięcia informacji o:

- 8) krzywdzeniu dziecka przez te osoby;
- 9) wszczęciu wobec tych osób postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo z użyciem przemocy popełnione przeciwko dzieciom.
8. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej postępowania karnego o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub informacji o krzywdzeniu dzieci przez te osoby Kierownik DZ w szczególności:
 - 1) zawiadamia odpowiedni sąd opiekuńczy;
 - 2) podejmuje działania w celu zapewnienia opieki i wychowania dziecka w innej formie pieczy zastępczej.

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

§ 17

1. Osobą odpowiedzialną za przegląd i aktualizację standardów jest Kierownik SW.
2. Osoba odpowiedzialna za przegląd Standardów:
 - 1) na bieżąco monitoruje realizację zadań wynikających ze Standardów;
 - 2) na bieżąco reaguje na sygnały naruszenia Standardów;
 - 3) przyjmuje bieżące postulaty w sprawie zmiany Standardów;
 - 4) wraz z zastępcą Kierownika DZ, Kierownikiem DK, Kierownikami DM, PAL, Filii oraz innymi pracownikami dokonuje przeglądu Standardów.
 - 5) proponuje zmiany w Standardach w szczególności na podstawie analizy przypadków krzywdzenia dzieci, analizy dokumentacji rodzin zastępczych oraz protokołu z przeglądu Standardów.
3. Pierwszy przegląd Standardów, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 dokonywany jest najpóźniej do roku od ich wprowadzenia, a następne nie rzadziej niż co dwa lata. Z przeglądu Standardów sporządza się protokół
4. W przypadku zmiany powszechnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących w szczególności ochrony praw małoletnich dokonuje się niezwłocznej aktualizacji Standardów.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń:

Pan Wojciech Hadam tel. 887-203-014

Pani Anna Dąbrowska-Basista tel. 668-377-001

Pani Natalia Dobrzyńska tel. 726-204-173

Email: zgloszenia.ochrona.maloletnich@mops.krakow.pl

Kraków, dnia

Sz. P.

.....
zam.....
.....

Zawiadomienie

Na podstawie ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 560 z póź. zm.) – art. 22c, art. 22b. zawiadamiam, że w dniu, (data, miejsce, godzina zdarzenia) doszło do incydentu/zdarzenia zagrażającego dobru małoletniego(imię i nazwisko) przez(imię i nazwisko)

Opis zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

W związku z powyższym po dokonaniu analizy zgłoszenia dotyczącego krzywdzenia dziecka została uruchomiona procedura, w ramach której zostaną podjęte następujące działania (zaznacz właściwą odpowiedź):

- a) wystosowanie pisma informującego o zagrożeniu dobra dziecka do właściwego sądu opiekuńczego;
- b) wystosowanie pisma do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wydanie zarządzeń wobec małoletniego polegających na umieszczeniu dziecka w innych formach pieczy zastępczej;
- c) wystosowanie zgłoszenia do filii MOPS o wgląd w sytuację dziecka (w przypadku, gdy dziecko nie jest umieszczone w pieczy zastępczej);
- d) wystosowanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego do prokuratury.

Osobą odpowiedzialną za prowadzenie sprawy jest.....
.....
(imię i nazwisko, e-mail, tel., adres siedziby).

.....
(podpis osoby przyjmującej zgłoszenie)

Załącznik nr 3 do Standardów

.....
(Imię i nazwisko)

Oświadczam, że zapoznałam/zapoznałam się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie.

.....
(data i podpis)

Osoby odpowiedzialne za przygotowanie personelu:

Anna Dąbrowska-Basista
Kamil Barcik
Stanisław Batko
Dorota Cholewa
Anna Chronowska
Małgorzata Drózdź
Marcin Dziurok
Katarzyna Jarosz
Grzegorz Kolp
Beata Kania
Ewa Kozaczka-Leżucha
Małgorzata Lipka
Magdalena Magierowska
Wioletta Matejczyk
Renata Molik
Anna Nazimek
Ewa Pająk
Danuta Petrucha
Magdalena Próchnicka-Gromadowska
Ewelina Sarota-Cątek
Agnieszka Wilk
Małgorzata Wójtowicz
Monika Żyła
Monika Żywicka

